

Sürgős jelentkezésre való felhívás!

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

II. ÉVFOLYAM 12. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN HÉTEN CSÜTÖRTÖKÖN

1946 MÁRCIUS 24.

BÖJT ELÉ

A magyar maradék-zsidóság örök böjtnapot fogadott. Ádár 24-én, (az idén március 27-én) koplalással, önsanyargatással emlékezik arra a számúra végzetes napra, amikor a német horda betört Magyarországra és ezáltal az ország sorsával együtt a magyar zsidóság sorsát is megpecsételte. Reánk szabadult a pokol; minden kínjával és szenvedésével. Megkezdődött hittestvéreink halálra keresése, az inkvizíció könyörtelen eszközeivel történő kivallatása, testi és lelki meggyötrötése, majd tüzes korbacsal való kiűzése. Önszeomlottak a verejtékes munkával épített zsidó otthonok, amelyekben mindig csak a szeretet, a megértés és az Egyistenhit szelid lángja lobogott. Anyák és gyermekek sikolyától, apák és szülők borzalmas jajkiáltásaitól volt hangos az ország. De a kínszenvedéstől orkánra erősödött jajokat alig hallotta meg valaki, nem tártul fel a részvét, az együttérzés, a segíteniakarás kapuja. „Szabad folyást” engedtek az eseményeknek és ez a hatalmas folyamanná dagadt „szabad folyás” csak úgy mint a Duna szennyes árja, száz és százerc testvérünket, apánkat, anyánkat, fivérünket, nővéreinket, gyermekeinket, rokonunkat ivelta el. Azok, akik megmaradtuk ebben a vad kavargásban, az örülteknek ebben a tomboló

táncában, tovább vonszolták fáradt testüket, az ország határán túlra, egészen a német halálgyárakig, a borzalmas mammut szappanfőzőüzemekig, ahol megpihenni vágyó csontjuktól a hulleri gonoszság pokoli agyafurtság és szadista vérengzőhajlam. RJE feliratu tizdekás darabokat gyártatott a tisztálkodni vágyó és ezzel magukat még jobban bemocskoló „néptestvérek” számára.

Hát lehet ezt nekik elfelejtetni? Megfelelkezhetünk-e az emberpusztításnak erről a féktelen tombolásáról, arról az egész Európát végigsöpítő lantenostoráról az újjáéledő világ, a fellámadó emborségesség, a demokratikus új-Magyarország és a kisebbszt lábbal hazavánszorgott, százezret szenvedő megvert és a mély gödörből alig tápaszkodó magyar zsidóság? Böjtölünk most emlékezni akarunk. Böjtölünk a gyász-évfordulón, hogy csökkentjük azok bűnét, akik mindezt ellenünk elkövették. És böjtölünk, hogy gyásztól megtépelt rongyainkban áldozunk azok emlékének, akik életüket áldozták azért, hogy mi megmaradjunk. Ellen-szomjan könyörgünk minden év Ádár 24-én azért, hogy ez a furia soha, de soha többet ne szabadulhasson az emberiségre.

De böjtölünk még valamiért illetve valakikért. Azokért, akik nekünk a legzenetebbek.

Szeretteinkért. A lelkünk tartozékáért, a szívünk egy-egy darabjáért. Elhurcolt, hőlszta édesanyáinkért. Kérgestenyorú, őszfejú édesapáinkért. Testvérünkért, akivel együtt airtak, avertünk és akivel együtt bírlánk az élet-bétt, együtt fohászokdunk Kol Nidre estén, Jonakippurkor vagy Pészachkor a Mindenható házában, vagy együtt játszadoztunk a vidéki zsinagóga udvarán; tulajdon szerelmeles gyermekeinkért, akiknek riadt, fiatal őz-tekinetete, hamvas ártatlansága so hallotta meg az öldözöket; a nagybácsikért és nagynénikért, a sógorokért és sógor-nőkért, az unokabácsokért és unokanőkért. Értük, azokért, akik még nem tértek vissza, de akiknek hazajövelemben változatlanul bizunk és reménykedünk. Azért böjtölünk, hogy megtérjenek. Hogy hazajöjjenek és újraépítsék a földet otthont, amélex a tégladabokat, gerondákat már összeszeztük, csak munkások hiányzik, amely ezeket a zeitlessze. Böjtölünk, hogy végre állépjék a könnyeinkkel ártatott küszöböt. Hogy leüljenek a számunkra örökro odakészített tányér elé. Hogy pihenésre hajtsák fáradt fejüket, üzött testüket a részükre kősimított, szerelő kézzel megfoltozott vámosokra.

Böjtölünk, böjtölünk kell, hogy történjék már az érdeklükben valami. Hogy utnak

induljanak azok a vonatok, amelyek a még kintrekedő és remegve várt deportáltakat, munkaszolgálatosokat hamrepiú. Késő őszel, tél elején az' mondták: meg kell várn a Természet dermológének feloldódását. Legyenek a hozzártatózók türelemmel tavaszig. Az „érdekeltek” visszafojtották minden izgalmaukat és magukra erőszakolt nyugalommal vártak. De most már itt a tavasz. Légy melőlök fujdogálnak. Ha otykor, ha átmenetileg még nord is az időjárás, a rügyfakadást nem lehet feltartóztatni. Végre meg kell lehat indulniok azoknak a mozdonyoknak és vagonoknak, édes, legédesebb terhükkel. Jöjjenek, jöjjenek, várjuk őket kőlart karra! Fussanak, rohanjanak azok, akik lehetik, hiszen minden perc egy ovezedv a várakozónak. Arról pedig, akl, fájdalom, elveszett az ujkori nép-vándorlás országutján, szintén tudjunk meg valami bizonyosat. Mert a valóság szilvesztergató tördőfésénél is borzalmasabb ez a reszkebb bizonytalanság, ez a lidög közöny, ez az üveges tekintet-tel való belebámolás a semmibe, ez a süket csönd, ez a halga roménykedés, ez az őshitegelés, ez a felős postavárás és ez az összerzeztetés az ajtó-csengőtől.

Ádár 24-én böjtölünk azokért is, akiknek a dolga, hogy a miénköt hazasögtették...

ÁRA 20.000 PENGŐ

IGEN és NEM

IGEN Gyűlöletreméltó a bajor kormány a határozata, amelyről most olvasunk egy svájci lapban.

E határozat szerint: a bajor kormány visszaadja az eldennmaradt zsidóknak azt a „hadisarcot”, amelyet a néci-kormány vetett ki rájuk, amikor Grünsparn 1938-ban Párizsban meggyilkolta von Rath német követségi tanácsost.

A bajor kormány döntése pazzal az indokolással végződik, hogy — e harogkeresztes „hadisarc” visszafutása a becsületbeli kötelesség.

A bajor példához nem kell kommentálni!

Sokfelé megszülethetnek!

NEM volt meglepő, hogy olyan hatalmas tömegek akartak résztvenni múlt héten Szálasi és társai kivégzésén.

Szálasiékkel — hogy úgy mondjuk — személgés elintézője volt sok-sok pestinek. A gyermekeiket sirató szülőknél, a szüleik után kesergő gyermekeknek, a testvéreiket gyászoló testvéreknek.

Ex volt az oka annak, hogy valósággal feketéllett a markóutcai fogház körül minden nagy és kis utca.

A pesti nép általában nem mutatkozott bosszúállóknak. Talán a világ egyetlen más, felzabálóit földrozdában sem idélték meg az, ami nálunk megeseit, hogy egyetlen spon-tán népihitellett sem találkoztunk.

A gettó falai közül kitódult tömegek sem ragadtatták magukat önkényes igazságszolgáltatásra.

Rábitták a dolgot a Népbíróságra.

De, amikor Szálasiék népbírósági ítéletének végrehajtásáról volt szó, a tárcalmas pesti nép kitny okarta, hogy miképp nyeri el büntetését a „nemzetvesztő” címet hitorló „nemzetvesztő”.

IGEN helyesen állapította meg a népbírósági ítélet átdoklása, hogy a legmagasabb büntetési nem, a köztöltali halál is kevés Szálasiék büntetékényeire. Egyszeri halállal nem lehetett megakolni anynyi tömeggyilkosságért és olyan elvetemült nemzetron-

Min az indoklásban olvassuk: azért kellett így részletezni a dolgot, hogy semmiféle félreértés ne támadhasson.

Az új francia emberi jogok nem engednek kibuvót.

Nem lehet majd azt mondani, amit egyes fajvédők zengtek, hogy — nem a választás miatt, hanem a fajuk, vagy az etnikai származásuk miatt támadják a zsidókat.

Az új alkotmánytervezet az etnikai különbözőségeket egyenjogúságot is garantálja! Ez lesz a legmodernebb és legpreclzebb konstitució a Szovjetunió 1936-os „szólalni alkotmány” mellett!

IGEN szellemesnek tartjuk Kéthly Anna tréfás definícióját a demokráciáról. Ez a definíció így hangzik: „Ha reggel 5 órakor csengetnek az ajtódra, akkor a demokráciában tudnod kell, hogy csak a teljes ember lehet.”

Mi, akik Budapesten élünk, — hála Istennek! — már érezzük a megállapítás igazságát, ha teljes ember még nincs is a kátharáron. Nekünk már valóban nem kell összerendeznünk, ha valaki hajnalban becsenget a lakásunkba.

De egyes vidéki helyeken még akadnak a közelmúltban is olyan jelenségek, amelyek szöges ellentétben állnak Kéthly Anna definíciójával.

Voltak községek, ahol a zsidók, sajnos, joggal reszerdek össze a hajnali tárcdra, amely olyanok közeledtét jelente, akik a fasizista tökére jellemző módszereket akartak velük szemben alkalmazni.

Hisszük és biztosra vesszük, hogy a magyar demokrácia érvénye kiterjed az Isten háta mögötti falvak zsidóira is.

(SOS)

Ki tud róla? Hamburger Sándorné

KOLIN EDIT.

Rabbiavatás 1946-ban

Az elmúlt heti rabbiavatással kapcsolatosan dr. Rosenák Miksának, az Orsz. Rabbiképző Intézet volt vezérő-bizottsága elnökének tollából hosszabb lejegretü hozzászólást kaptunk, — amelyet, sajnos terjedelménél fogva teljes egészében nem közölhetünk, de amelyből az alábbi értékes részleteket kiemeljük:

Hála a Mindenhatónak, hogy megéltük.

Ennek a rabbiavatásnak, miként azt az avató szónokok is kiemelték, külön jelentősége van: szimbóluma a feltámadásnak, tünete az ujjáéledésnek. A ma rabbija nemcsak a rituálék tanítója, a hagyományok őre kell, hogy legyen, hanem a zsidóság egész vallási és társadalmi életének egyik irányítója is kell, hogy legyen.

A mai fiatal papának egyik nehéz feladata a romokból újra felépíteni hitközösséget, a múltnál erősebb hitkezés fejlesztése, ami annál nehezebb, mert a szörnyű élmények sok lélekben megingatták az erkölcsi igazságba vetett hitet. Ezeket visszavezetni a hit vigaszához és gyógyító balzsamához valóban nehéz, de hálás feladat. Jóban-rószban együtt kell élnie hittelvel az iskolában — ahol maradtak gyerekek — a zsidó tanoncokkal — iparossegédekkel — az ifjuság maradékával és a munkaszolgálat és deportálás keserveiből megmenekültekkel. Neki kell megszervezni társaséletüket — a minden életkornak megfelelő kulturális igényeket kielégítő alakulatokat, a szegényeket gyógyító intézményeket, a chevra kódsákat, a nőgyuleteket, stb. Gyermeknek helyett — ezek hiányában — tanítami a felnőtteket és végül harmoniát hirdetni és megteremteni a divergáló sokféle érdek képviselői között. Emellett pártokon felül kell állnia és egyéni erőnyekkel tiszteletet parancsaló példakép kell, hogy legyen.

Valóban Ezra — Nechemia és Maleachi papi eszményeinek hordozója kell, hogy legyen, hogy ezt az emberfeletti nehéz munkát lelkesen, önzellenül el is tudja végezni azzal az idealizmussal, mellyel hivatásának nekilindul. Hogy a rabbi szent

KERESSÜNK

két deportált fiunkat!
Hoffmann Emil

szül. 1923 Sopron,

Hoffmann Erich

szül. 1927 Sopron. Kistelecsről 1944 június 19-án Birkenauba vitték miután ott a Kleidungskammerban dolgozott. 1944 október 20-án munkás transzporttal tovább vitték őket Kőcséghosszút erdők könyvtárhoz és onnan felvilágosításra. Minden kérésüket szívesen megértették, HOFFMANN DAVID, Budapest, VI., Paulay Ede-utca 67.

Ki tud róluk?

FRIED ZOLTÁNNÉ

szül. HALÁSZ RÓZSI,

férje: FRIED ZOLTÁN

a Nyiregyházi Kézimunka és Felmérés Intézetének vezetője.

Nyiregyháziól deportáltak őket 1944 június elején, az utolsó transzporttal Nyárkaponyáról Auschwitzba.

HALÁSZ ADOLF Gyergyószentmiklósról,

mint politikai kett internálva. A németek bejövetelekor Kolozsvárra, onnan Budapestre telelték, illetve Sárosvárra, ahonnan június elején deportáltak Auschwitzba.

HALÁSZ ADOLFÉ Gyergyószentmiklósról,

férje: Kányóval:

dr. ELLENDOGEN JÓZSEF NÉVEL.

szül. Balassa Ernővel (Tubi) és mások férjével:

dr. ELLENDOGEN JÓZSEFFEL valamint két unokájával:

ELLENDOGEN EDGÁR (14 éves) és

ELLENDOGEN MÁRYVEL (10 éves)

deportáltak 1944 június elején Szászrégenből Auschwitzba.

HALÁSZ ERNŐ

szül. HALÁSZ DUSI

Gyergyószentmiklósról

két gyermekével:

HALÁSZ ETA (13 éves)

HALÁSZ GYÖRGY (12 éves).

együtt a Szászrégenből kették deportálva. Szül. transzporttal Auschwitzba.

SCHWARZ JÓZSEF állampénztári főtanácsos és neje,

elvittek 1944 júniusban, az utolsó transzporttal Mátészalkáról. Végül:

HOGY TÖRTÉNT?

XV.

Egy különös kihallgatás — A gettósítás első hírel

Április 26-án jelent meg a rendelet, amely a zsidóság lakásának és lakóhelyének kijelöléséről szól. Tulajdonképpen ez volt az egyetlen kormányrendelet, amelyre a katonai bitorlól a gettósítást és a csillagos házak kijelölésénél formálisan mint „jogforrást” hivatkozhatnak. De az SS és magyar társalk nem várták meg ezt a „formaságot”. Körülbelül tíz nappal a rendelet megjelenése előtt megkezdtek a gettósítást, az emberek százait kikergették otthonukból, barmok módjára szeszeterelték őket istállóknak is alkalmatlan helyiségekbe, vagy a szabad ég alá. Első volt Nagykánizsa és Munkács. Nyomon követte azokat az észak és északkeleti területek, majd folytatódlogosan az egész vidék...

A gettósítás megkezdését egy különös audienca előzte meg, amellyel nyilván el akarták terelni a figyelmet a zsidóságot fenyegető eseményekről. Körülbelül április 20-án lehetett. Telefonértesítés jött Eichmannéktól a Svábfelzáról, hogy a Zsidó Tanács kiküldöttei d. u. 3 órakor a Kök Szilárd utcában jelenjenek meg. A kitűzött időben az odarendelték ott voltak és nagy aggodalommal várták a fejleményeket. Fél óra múlva feltűnt Wisliceny, Novack és még egy másik Gestapo tiszt társaságában. A kihallgatás színhelye a rabbi képző intézet földszinti tanári, illetve igazgatói szobája volt. A németek ültek, a zsidók állva hallgatták a parancsokat. Wisliceny pattogó hangon adta ki utasításait és elégedetlenséggel juttotta kifejezésre, hogy még mindig nem készült el egy nagy térkép, amely az egész magyar zsidóság szociográfiát jelentett volna. Azt kívánta, hogy minden község mellett tüntessék fel, hány zsidó lakik ott, milyen intézmények vannak, stb. Szóla-hozta, hogy a magyar zsidóság számára új szervezetre kell létesíteni, és pedig azzal kell számítani (ami rögtön gyanusnak tűnt fel), hogy zsidók csak 10 000 lélekszámmal nagyobb helységben lakhatnak. Arra a felvilágosításra, hogy eddig u. n. községkerületek voltak, azt a választ adta, hogy legjobb lesz vármegyénkint szervezni a zsidóságot és a vármegyey kerület vezetését a helyi hitközség elnökére bízni. „Ha a helybéli zsidóságnak bármilyen panasza vagy kérése van, mindjárt az ottani főispánhoz fordulhat és ezért ez az új beosztás kedvezőbb a zsidóknak” — mondotta. Általában lassan tartotta a központi tanács adminisztrációját és sürgette, hogy ügyvezető tisztviselőt nevezzenek ki, akivel éjjel-nappal állandó érintkezésben lehetnek. Mindjárt hivatkozott is a bécsi Löwenherzre (eredetileg aiehnöke

volt a bécsi hitközségnek, később Amtsdirektorja), akiről igen elismerően nyilatkozott, ugyanakkor a másik Gestapo tisztől kérte, hogy hívják a helyi ügyvezetőt. Utóbbiról futólag megjegyezte, hogy eleinte akadékoskodott, ezért néhány hónapra Dachauba került, s miután onnan visszajött — „minden úgy ment, mint a karikacsapás”. (Eznek a beszélgetésnek volt az eredménye, hogy a Tanács sürgősen ügyvezető tisztviselőt keresett. Különböröz személyek közülük előlértbe, végül is ideiglenesen dr. Kohn Zoltánt bízták meg az ügyvezetés-sel, — amíg a Tanács elnöke, aki akkor kórházban feküdt, — fel nem gyógyul és a végleges megbízatás megtörténik. De ez az ideiglenesség hallgatólago-sen meghosszabbodott. Ténylegesen, különösen 1944 júniusától kezdve a Tanács adminisztrációjának hatalma Müller Rezső kezében összpontosult.) Olyan részletesen foglalkoztak a zsidó községek igazgatásának kérdésével, hogy azt lehetett hinni, mintha hosszabb időre akarják az akkori állapotokat fenntartani. Pedig ez is a náci blöffök és félrevezetések közé tartozott.

Már a tanácskozás vége felé járt, amikor Wisliceny úgy „mellékesen” megjegyezte, hogy a vidéki zsidóság megszervezése végett egy-két hétre elutazik. Senki sem sejtette (hiszen még a gettók létesítéséről szóló rendelet sem jelent meg), hogy ez az „átvezetés” — amelyre a vidéki viszonyokkal ismerős zsidó szakértőt is akart magával vinni — a vidéki zsidók gettósítását, deportálásukat és kipusztításukat jelenti. Wisliceny felállással jelezte, hogy a kihallgatás véget ért és a Tanács tagjai eltávozhattak.

Alig telt el néhány nap és vidékről a legkétségbeesettebb hírek kerültek a fővárosba. A Tanács vezetősége lépéseket tett, hogy Endre László fogadja őket, ki is volt túrva az időpont, de a belügyminisztériumban Endre csak futólag váltott néhány szót velük és kesztyűvel a kezében kijelentette, hogy el kell mennie. Így csak Takácsot, Endre László titkárával tudtak beszélni, aki lelagadta a vidéki szörnyűségeket. Ilyen körülmények között április 26-án a Tanács sürgönyben hívta fel Jaross belügyminiszter figyelmét a kegyetlenkedésekre és 27-én kétoldalas beadványt ajánlott levélben küldött el. (A sürgönyt és a beadványt az Uj Élet múlt évi december 27-i száma közölte, az akkor Jaross Andor ellen folyó népbírósági tárgyalás kapcsán. A közlét emelte soronkívül szükségesnek, hogy Jaross tagadta, hogy a vidéki atrocitásokról konkrét tudomása lett volna.)

Ez volt a helyzet a fővárosban, mikor vidékről szinte óránként érkeztek a fenyegető eseményekről szóló jelentések. Az Ungvár és környéki zsidóság gettósításáról a következő jegyzőkönyv számol be:

„Felvette a jegyzőkönyvet dr. Kohn Zoltán tanfelügyelő, 1944 április 25-én, délután 3 1/2 órakor. Megjelent egy arról a vidékről való és jelenleg Budapesten tartózkodó ur, ki magát megnevezni nem akarta és egy szavahihető szemtanú bemon-dása alapján a következőket adta elő: Az Ungvár-környéki zsidóságot múlt hét vasárnapján kezdték bevinni Ungvárra a Minai-utcai Moskovitz-féle téglagyár udvarára. 10 pengőt, 14 napit élelmet, egy váltó fehérneműt, egy ruhát, ami rajtuk van és egy feköbhelyhez szükséges ágyyneműt vihettek magukkal. Ungvár városának zsidóságát csütörtök reggel hívták fel plakátokon, hogy lakásukat nem szabad elhagyniuk és lakásukon várják be a további intézkedéseket. További feltételek azonosak az előbb említettekkel. Az ungvári zsidóságot magát pénteken, szombaton és vasárnap vitték ki ugyanerre a gyárterへre. Az illető, ki kb 3 órát töltött a táborban, kb. 25 000-re teszi meg azok számát, akik a táborban koncentrálnak. Ez a nagy tömeg teljesen tehetetlen és a szabad ég alatt az időjárás viszontagságainak van kitéve. Az első napokban az ungvári zsidóság nem volt koncentrálnak és a táborban működött egy népkonyha, amely kb. 1000 ember részére főzött. Miután most már nem tartózkodik zsidó a városban, bizonytalan, hogy ez a népkonyha működik-e? Bemen-ni, valamint csomagokat bevinni hozzátartozók részére meg van engedve. Munkaszolgálatot is bemehet és élelmiszert is vihet be magával. A koncentrálnak tábori csendőrség őrsi és kis zászlócskával jelölte meg azt a határterületet, melyen belül a szabad mozgás biztosított van, azt állítja a táborban levőknek szigorúan tilos. Az illető szemtanú hallomásból a következő epizódot adja elő: „Egy kis gyermek játszódozás közben túllépte a határt, mire édesanyja kétségbeesetten utánafutott, szintén átlépte a határt, — mindkettőjüket a tábori csendőrség lelötte.”

MUNKÁCSI ERNŐ
(Folytatjuk)

MELLTARTÓJ Csak

Győző Barabás István, VII., Nagy-
utca 40-42. sz. alján.

Mi történik Szegeden?

Közünkben a Szegedi Népszava március 12-iki példányában, amelynek vezércikkében igen érdekes dolgok olvashatók. Az „Ezt akarják?” című vezércikkből megtudjuk, hogy „a szegedi megkeresztelkedett zsidók küldöttsége szombaton emlékiratot adott át Hamvas Endre csanádi püspöknek, amelyben kéri, tegyék lehetővé a magyar zsidóság tömeges kitelepését Magyarországról és jelöljenek meg számára „megfelelő letelepítési helyeket”. A lap „nem kíván polemizálni az emlékirattal, annyi azonban bizonyos, — írják — hogy az antiszemizmussal, a fasizmusnak ez az undorító öröksége a magyar köztársaságban még nincs felszámolva és az utóbbi időben az ország több részén, de magában Szegeden is olyan szomorú jelenségek mutatkoztak, amelyek azt igazolják, hogy a nyilasok a munkásság sorába felszámolva iparkodnak terjesztelni a fertőt.” — Majd tovább folytatva így ír a lap: „Szegednek megának is le kell számolni a fasizma konkolyhíntékket. Szeged főispánja hivatali állásánál, multjánál és tekintélyénél fogva alkalmas arra, hogy ebben a nagyhorderejű ügyben értekezletre hívja meg a hivatalok, intézmények, pártok vezetőit, valamint magukat a közvéleményt érdekelteket is. Ennek az értekezletnek határozatait a leggyorsabban és leg-radikálisabban hajtsák végre és szabadítsák meg a várost a náci mörög további káros hatásától. Szeged minden demokratikus polgára azon lesz, hogy kivegye részét ebben a küzdelemben és magának a zsidóságnak is el kell látolítania sorából azokat, akik a társadalom harmonikus együttműködését akadályozzák.”

Eddig az idézetek. A cikk a végén bravuroz húszárccsinnyel még felelősegre is vonja a kívándorolni készülőket, hogy eljárásaikkal csökkenteni akarják a magyar köztársaság iránt mutatkozó „parányi rokonszenvet”, de ez már nem is érdekes, csak jellemző, hogy — magát szociáldemokrata lapnak nevező újságban olvashatunk ilyen.

Ami érdekesebb: szerelnők pontosan tudni, vajjon mi is történt a mi történet Szegeden? Mert nyilvánvaló, hogy ilyen cikk nem ok nélkül jelent meg. Kíváncsian várjuk a választ...

(déb.)

Kávéház, vendéglői berendezések
GYORSMÉRLEGEK,
NATIONALKASSZÁK,
IRÓGÉPEK,
vétel eladás.

Rebenfeld

Népszínház-utca 31

ZSIDÓ VILÁGHIRADÓ

TIZENÖTEZER ZSIDÓ VAN CSEHORSZÁGBAN

A párizsi *Droit et Liberté* legújabb száma közli Arnost Frischer-nek, a Csehországi és Morvaországi Zsidók Szövetsége elnökének érdekes nyilatkozatát.

— A háboru előtt — mondta Arnost Frischer — 117.000 zsidó volt Csehországban és Morvaországban. Ezek közül körülbelül 32.000-nek sikerült idejében külföldre jutnia. Előszörban a Szovjetunióba, Angliába, Franciaországba és Palesztinába mentek. A többiek javarésze elpusztult a bazi üldözések és a deportálások során. Most 15.000 zsidó él országunk területén. De ezeknek a fele külföldről került hozzánk. Ami az antiszemitizmust illeti: semmiféle komoly panaszra nincs okunk. Kopecky belügy-miniszter nem tűri az ilyen jellegű reakciók mozgolóddásokat. Az aztán más lapra tartozik, hogy öt esztendő „fajvédő” propagandája nem maradt nyom nélkül és akadnak rétegok, amelyeket még fel kell vizsgosítani az igazságról...

Arnost Frischer egy ideig a Gestapo foglya volt, majd kijutott Palesztinába. Ott kapta meg Benes elnök Londonba hívó levelét. Nyomban odautazott és — mint a londoni Cseh-zsidó Nemzeti Tanács tagja — résztvett hazája felszabadításának előkészítésében.

ZSIDÓ IRÓK KITÜNTETÉSE A SZOVJETUNIÓBAN

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa a „Munka Hőse” érdemrenddel tüntette ki A. Platner, Ury Finckel, H. Smolar, H. Kamenietcki és M. Grubian bjelorusz zsidó írókat.

PALESZTINÁNAK NEM KELLENEK NÉMET HADIFOGLYOK

A palesztinai zsidó szakszervezetek tiltakoztak az ellen, hogy a brit főbiztos néhány száz német hadifoglyot munkába állítson. Palesztina zsidóságának még hadifogoly-munkaerőként sincs szüksége németekre.

A LIEGEI ZSIDÓSÁG HALÁJA KERKHOFS ÉRSEKNEK

A liege-i zsidóság — a belga zsidóság képviselőinek jelenlétében — nagyszabású demonstráció keretében fejezte ki háliját Kerkhofs érseknek, aki a német megszállás idején önfeláldozó bátorsággal kelt az üldözött zsidóság védelmére. Az ünnepség végén maga Kerkhofs érsek is felszólalt és rámutatott arra, hogy milyen jelentős szerepük volt a belga zsidóknak a belgiumi felszabadítást és ellenállási mozgalomban.

VÉRÉSRE VERTÉK A SHANGHAI GETTÓ VOLT PARANCSNOKÁT

Az AFP jelentette Shanghai-ból, hogy a zsidók az utcán felismerték és véresre verték a shanghai gettó volt parancsnokát, aki most végre rendőrkézre került.

A his japán „a zsidók király”-nak címezte magát. Egyébként olyan alacsony termetű volt, hogy székre kellett állnia, amikor zsidó „robzóldit” pofozta.

EINSTEIN PROFESSZOR PALESZTINA NEMZETKÖZI ELLENŐRZÉSÉRŐL

Einstein professor levelet intézett a *Progressive Palestine Association* elnökségéhez és leveleiben hangsúlyozta, hogy Palesztinát az Egyesült Nemzetek szervezetének ellenőrzése alá kell helyezni. Ez a megoldás garanciája, hogy sem az arabok, sem a zsidók nem lesznek elnyomott kisebbségek.

A ZSIDÓ GYERMEKEK MÁRTIRIUMA

A párizsi *Salle Pleyel*-ben most mutatták be — a *Fédération des Sociétés Juives de France* (a Franciaországi Zsidó Egyesületek Szövetsége) védnöksége alatt — a második világháboru után elkészült első nagy zsidó filmet: *A zsidó gyermekek mártírúdmát*. A szcenáriumát E. L. Davidson készítette.

AZ „INSTITUTE OF JEWISH AFFAIRS” KIMUTATÁSA

A newyorki *Institute of Jewish Affairs* (a Zsidó Ügyek Intézete) szerint: a náciak körülbelül 5.700.000 zsidót pusztítottak el Európában. Ez a szám az európai zsidóság 60 százalékát jelenti. Az *Institute of Jewish Affairs* hozzáfűzi a kimutatáshoz, hogy egyelőre csak „körübelüli” veszteségről lehet beszélni, mivel egészen pontos szám adatok még mindig nem állnak rendelkezésre. Nem tudjuk ezenkívül azt sem, hogy mennyi zsidó kolona halt hősi halált a náci elleni küzdelemben a szövetségesek hadseregeiben.

„CION BÖLCSEI” UJBÓL FELBUKKANTAK

A legnagyobb newyorki napilapok élesen támadják az *America First* elnevezésű szervezetet, amely a második világháboru előtt az izolációt hirdette és így sietett a fasiszta rendszerek segítségére. Most pedig antiszemita jelszavakat dob be a közvéleménybe, hogy így próbálja ébrentartani a megbukott fasizmus szellemét.

Az *America First* — hír szerinti — nagymennyiségű példányt rendelt egy newyorki nyomdában „Cion bölcseinek jegyzőkönyve”-ből, amelyekről minden józan és becsületes ember már régen tudja, hogy nem egyebek, mint közönséges hamisítványok. Valamikor Ford

Talán a vizözön...

Két régi zsidó könyv új köntösben

Babits Mihály látokai erővel sejtette meg a második világháboru közeledését s még 1935-ben írt kiáltványában, amelyet a Népszövetséghez akart eljuttatni, „szörnyű katasztrófa”-nak nevezi (Magyarok, I. 1945. 240.). A tomboló háboru egyre mélyebb sebet vágott lelkében, amelyben hovatovább a vizözön fogalmával azonosult. A Kisfaludy-Társaság XCIII. ünnepélyes közülésén — 1940 február 11én — felolvasott költeményében, amelyet Összes verssei-nek kötetbe csak kihagyásokkal tudott hozni, így ír ki:

Bujtad el földtünk itéleted,
Olvaszd meg, Uram, nagy folyóidat,
és bocsássa újabb vizözönt a földre!
Igen, tedd ezt, ha tán nem lakod
vagy már méltónak sem véled
biggyázní,
hogy győzzön az igazság és szabadság
úsz földeden;

(Talán a vizözön...)

A vizözön képe utolsó költeményeiben egyre sürűbben és

egyre félelmetesebben merül fel. A költő által megjövendölt háboru hét évig dult a földön, de horzalmai még a költő fantáziáját is felülmúlták. A háboru után a végbement világpusztulás az emberek képzeletében — a költő igazolásául — a vizözönhöz hasonult s két friss kiadvány most a régi zsidó irodalom szavait eleveníti fel a vizözönről: aktuális olvasmányként, a véghezvitt szörnyűségek legerőteljesebb kifejezésül.

I. Az özönvíz. Hungaria Könyvek 11. 1945. A Hungaria-nyomdának ez a tipográfiai szempontból is elragadóan szép könyve Szentírásunknak három fejezetét adja (Gen. VI—VIII.) Károli Gáspár fordítása szerint, amely az óriásokról (a későbbi hagyományban: a bukkott angyalokról), a vizözönről és Noé áldozatáról beszél. Megdöbbentő olvasmány ma is: korunk megdöbbentően hasonló bűneiről és büntetéséről. A bibliai elbeszélés vigasztalásban csendül ki: „Nem átkozom meg többé a földet az emberért, mert az ember szívének gondolatja gonosz az ő ifjuságától fogva”, amint hogy a kiadvány is hasonlóképp zárul: „Készült a nagy világpusztulás után, egy jobb és emberibb ékt reményében.” Ez a könyv, amelyet Berény Róbert négy negyerejű

rajza díszít, azt is bizonyítja egyben, hogy minden kor ráfelejtkezik a Szentírás örökhöz, bennük keresve megújítást.

II. Henoch Apokalypsis. Ford.: Hamvas Béla. Bibliotheca. 1945. Ami a Szentírásban utalás, vagy célzás, az legtöbbször kifejtésre talál a szentírási kánonból kirekesztett könyvekben: az apokrifákban. Általában az apokrif Henoch könyvére is, amelyről a fordító kissé meseidő és túlértékelt bevezetője ellensúlyozásul néhány pozitív adatot le kell rögzítenünk. Kétféle — etiops és szláv — alakban maradt reánk. Mindkettő fordítás a görög szövegből, amely viszont héber eredetre megy vissza. Az etiops típus az i. e. II. századból való a tekintélyes része görög nyelven is megkerült. Ebből készült Hamvas Béla izlése kiállítású, gondos fordítása. A könyv (Henoch égbéli pokoraszállásának leírása mellett) a fenti szentírási fejezetek kifejtése és kibővítése a bukkott angyalok lázadásáról és bűneiről, amelyek az emberiséget — főleg az aszonyokon keresztül — az első vizözönbe sodorták. Ime egy-két szemelvény a bűnlajstromból: „Azazel pedig megtanította az embereket kardot és kést, pajzsot és vértet készíteni és megmutatta nekik az ércet és az

érből való munkát és karkötőt és ékszeret és a mesterséget, hogyan kell a szemeket festeni, miképpen kell a szemöldököt kirajzolni és megmutatta a ritkábnál ritkább és drágábbnál drágább kőveket és festékeket és cserére alkalmas dolgokat. A földön pedig nagy és szörnyű istentelenség terjedt el és az emberek lenlaconyodtak és utjaikon, mint az eszevesztettek tévelygtek.” (36.) Penémueről, a bukkott angyalok negyedikéről, a következő olvasható: „Ő volt az, aki a tintával és tollal való írást tanította és ezáltal vétkeznek az emberek öröktől örökig, a mai napig. Mert az ember nem arra született, hogy hűségét tintával és tollal meg erősítse... Ez a tudás pedig a halálba vezeti őket és ez az ő elemésztetésüknek oka.” (96—97.) Az olvasó az első emberiség vesztét okozó bűnök között meglepődve fedezhet fel olyanokat is, amelyek a mostani katalizmához vezetnek s így igazolatlannak fogja találni Henoch bevezető szavait, hogy, amit hallott, látott és megértett, azt nemcsak saját nemzedéke számára mondja el, hanem azok számára, akik a messze jövőben elkövetkezők.” Egyszóval a második vizözön nemzedékének...

SCHNEIDER SÁNDOR

Eli Bloch rabbi, a francia ellenállási-mozgalom hőse

Dr. Vajda György francia főiskolai tanár felesége emondja az ellenállási mozgalom hősi epizódjait

Érdekes vendége van néhány napja Budapestnek. Dr. Vajda Györgynek, a magyarországi származású, kitűnő fiatal tudósnak, több francia főiskola tanárának felesége tartózkodik itthon esküdjé látogatására. Ez a fiatal asszony egyik jelentős szereplője volt a francia ellenállási mozgalomnak, aki összekötő-tölmács szerepét töltötte be a párisi zsidó hitközség és a megszálló német hatónai hatóságok között.

Amikor a németek bevonultak Párisba, mint Budapesten, ott is megjelentek a hitközségnél és kérték a tagok névsorát. Vajda doktorné, akit a hitközség tökéletes német nyelvtudása alapján erre felkért, mint tölmács fogadta őket és a kérdés teljesítését azaz tagadta meg, hogy Franciaországban a vallás magánügy, aki akarja, támogatja a hitközséget anyagiakban, de ez nem kötelező s így nem jár semmiféle nyilvántartással.

A németek bevonulása után Vajda doktornének gondja volt arra, hogy férjét elrejtse a megszállók elől. Először helyen, valókén talált férje számára menedéket. A fiatal tudóst azonban nagyon bántotta a féltékenység, az, hogy lénytelen tudományos munkásságát szűneltetni, ezért a gondos feleség ládászámra még könyveket is juttatott hozzá. Mindezt Vajda dr. nem elégitette ki. Egy nap levelet írt dr. Heller Bernát professzoréknak és mint volt tanítvány, részben a professor több munkájának, részben más tudományos munkáinak elküldését kérte, megadva teljes címet. A levél meg is érkezett Budapestre, a német cenzura esodlatos véletlen folytán átsiklott rajta, de Heller professzorék nem küldték el természetesen a kért könyveket, mert nem akarták a németek figyelmét felhívni a lelkes, de adott helyzetben megmondhatatlan tudósra.

Dr. Vajda Györgynek mondta el nekünk Eli Bloch rabbinak, a francia ellenállási mozgalom egyik hősi mártírjának történetét:

Eli Bloch mérnöknek készült. Amikor befejezte tanulmányait, rájött arra, hogy a valódi-hivatás közelebb áll hozzá, mint a mérnöki. Errett korában beiratkozott a rabbi-semináriumba. Tanulmányait befejezve meg kellett tartania a kötelező vizsga prédikációját, mely a rabbi-oklevél elnyerésének utolsó lépése. Páris főtemplomában, a Rue de la Victoire-on hangzott el a prédikáció, melyen megjelentek a párisi hitközség vezetői, a párisi zsidóság hírnagyai egyéniségei, közöttük a Mešachikéék, a

Mannheimiek, a nagy párisi zsidó bankárok. Ezek előtt beszélt Eli Bloch prédikációjában a kapitalizmusról, rámutatva annak tulkapására.

A prédikáció igen felbőszítette a jelenlévő pénzügyi-kereskedő és befolyásokra a hitközség vezetői megtagadták Blochtól az oklevél kiadását. Erre a fiatal rabbi kijelentette, hogy itt kétoldalú szerződésről van szó, melynek ő okeget tett: elvégezte eredményesen a rabbi-oklevél elnyeréséhez szükséges tanulmányokat. A másik szerződő félnek, az iskolának viszont kötelessége, hogy a diplomát neki kiadja, ha pedig ezt nem teszi meg, hajlandó erre perrel is kényszeríteni.

Erre mégis kiadták az oklevelet. Strassbourgha került, mint rabbi. Elhalt hivatásáért ez az igazi pap és hívei is rajongó szeretettel vették körül. Amikor a háború folyamán a francia hadsereg kiűrtette Strassbourgt, Eli Bloch egész községet együtt mentette át a határon. Ő maga is hivatást ment, de nem maradt biztos menedékhelyen. Át-átszökött a határon és híreket, felmászott a ruháimát vitt a fogoly- és in-

ternálótáborok lakóinak. A németek tudomást szereztek ezekről a kirándulásokról. Hátsóra keresték, hajszoáltak, haszatalanul. Nem tudták a nyomára bukkanni.

Röszben Eli Bloch folytatta hősi, ünfeláldozó munkáját felelhet nem ismerve. Jelentős mértékben vett részt a megszállott területen kibontakozó ellenállási-mozgalom megszervezésében is. Azt mondják, hogy a német Gestapók próbákjeinek az ellenállási-mozgalom résztvevői közül kevés ember imponált ugy háborúságvál és ügyességével, mint EN Bloch.

Végül mégis elérte végzete. Egyik utjáról nem tért többé vissza hívei közé. Azóta nyoma veszett. Teste bizonyára valami ismeretlen sírban nyugszik a francia- és más ellenállási-mozgalom annyi ismeretlen hőse között, vagy hamuvá vált az ausztrwltzi kőmatóriumokban.

HALÁSZ SÁNDOR

A Hírhírség I. sz. Hírhírség pályázat kiírdet

előímadkozó-metszői

ALLÁS lelkületre. Pályázni érdekes lehet. Széles igény megjelölésével. Utóközlés csak a megjelölésnek történik meg.

Előhírség

A Nővér Hírhírség kiírdet délebb 31 óráig beérkezve (Lendov. u. 3.) MÓSPÉ JUST, a Hírhírség részben a megjelölés a heti kiadás. Minden más személyt és foglalt szerzővel várunk.

Saját érdekükben jelentkezzenek

a Föld Nr. Hírhírség kiírdetében, VII. sz. utca 12. III. em. 46. sz. alatti d. a. 1/2-10 óráig kiírdet.

Neemély, nagyszámú elismertéket hoztak magukkal.

- 1. Böcker Ferenc, Szendrő-ú. 47.
- 2. László Irén, Városház-ú. 8.
- 3. Berta Valéria, Budafok-ú. 6.
- 4. Reiner Tibor, Városház-ú. 60.
- 5. Spilner Beata, (Reiner Tibor), Podmaniczky-ú. 20.
- 6. Gross Már, Dobány-ú. 28.
- 7. Schiehermann Teréz, (Reiner Tibor), Podmaniczky-ú. 20.
- 8. Benedek Berta, Pozsony-ú. 30.
- 9. Stival Wralh, Városház-ú. 37.
- 10. László Ilonka, Tátra-ú. 8.
- 11. Löwinger Endre, Lőtvész-ú. 10.
- 12. Feldmann Nándor, Néker-ú. 28.
- 13. Sztrák Katal, Néker-ú. 35.
- 14. Farkas Ilona, Aréna-út 30/B.
- 15. Székely Sándor, Podmaniczky-ú. 28.
- 16. Rapaport Mária, Teréz-körút 53.
- 17. Debrán Ilonka, Tátra-ú. 8.
- 18. Szász Pirosh, Rákosi M.-otthon.
- 19. Sándor Béni, Király-ú. 9.
- 20. Lenn Secker, Kálvária-út 1.
- 21. Lendov. Közel, István-út 7.
- 22. Szentes Miklós, Teréz-körút 35.
- 23. Gerő Szabolcs, Hűvösvölgy-ú. 17.
- 24. Fléischmann Ernő, Kálvária-út 18.
- 25. Czernyák Thóra, Pannónia-ú. 34.
- 26. Márkus Zoltán, Liszt Ferenc-út 7.
- 27. Fusch József, Király-ú. 36.
- 28. Stuch Már, Déák-ú. 17.
- 29. Fuchs József, Nagyvárad-ú. 36.
- 30. Feldmann Közel, Weisz-ú. 10.
- 31. Erich János, László-ú. 48.
- 32. Herrfeld Laci, Andrássy-út 14.
- 33. Nagy, Béla, Dalmácia-ú. 3.
- 34. Liebermann Mária, Salgó-ú. 28.
- 35. Dösch Renée, László-ú. 48.
- 36. Püredi G., László-ú. 48.
- 37. Stuhl Mária, Déák-ú. 17.
- 38. Traustein Ervin, Déák-ú. 17.
- 39. Friedmann Andor, Akadémia-ú. 63.
- 40. Frejler György, Akadémia-ú. 63.
- 41. Heirich Fischer, Danjuni-ú. 10.
- 42. Blum Ignác, József-körút 26.
- 43. Biró Béla,
- 44. Weisinger M., József-körút
- 45. Ellen Margit, Zoltán-ú. 3.
- 46. Bineth Jenő, Balaton-út 2.
- 47. Maria Klauer, Szandly-ú. 14.
- 48. Jurovits Ignác, Király-ú. 7.
- 49. Székely Paula, Klotild-ú. 3.
- 50. Lévi Ignác, Népszínház-ú. 4.
- 51. Goldstein Arnold, Tüzoltó-ú. 33.
- 52. Gross Már, Dobány-ú. 28.
- 53. Döcker Mária, M. Mária
- 54. Tóthné Zoltán,
- 55. Miklósné Sándor,
- 56. Stephan Gross, Aranykő-ú. 7.
- 57. Sacher Erzsébet, Gábor-ú. 63.
- 58. Wullinger József, Rákosi-ú. 3.
- 59. Kiss Leona, Ferenc-út 12.
- 60. dr. Fuld Zoltán, Pétervárd-út
- 61. Hirsch Eva, Rákosi-út 8.
- 62. Szamoszka Mária, Pótlás-ú. 36.
- 63. Hiltroger Erzsébet, Kat. Mária
- 64. Hóndi Erika, Rákosi-ú.
- 65. Weisz József, Rákosi-ú. 3.

Ne csináljon lakásgondot, keresse fel ifj. Nagyt

Pestú: VIII. VAS-UTCA 5. — Budán: ALKOTÁS-Ú. 1.

TIZEZER ZSIDÓ MARADT ÉLETBEN GÖRÖGORSZÁGBAN

Görögország 75.477 jónyi zsidóságából a németek körreltől tízezer hagytak életben. Szalonikiben, ahol a háboru alatt 56.000 zsidó élt, csak 1950 zsidó maradt a németek által elkövetett borzalmak után.

LIBANONBA, SZIRIÁRA IS EL- LÁTOGAT AZ ANGOL-AMERI- KAI PALESZTINA BIZOTTSÁG

Jeruzsálemből jelenti a Reuter Iroda, hogy az Angol-Amerikai Palesztina Bizottság csoportjai Libanonba, Sziríába, Szaudi-Arábiába és Irakba is el- látogatnak. Mindegyik csoport három-három tagból áll.

Fiatalkasokat és munkásnőket

Föld, Hírhírség Pályázati Irodája, Budapest VIII., Dózsa Gy. utca 46.

Zsidó küldet keres

a könyvelésben jártas, szorgalmas fiatal munkaerőt

Lehet nő is, anyagi körülményeire, gégyváltásukra, utazásra, Ajánlatok az Új Élet kiadóháznál, Budapest VIII., Síp-ú. 12.

Fehérnemű javítást

szakszerűen vállal. Kálvária-ú. XIV., Hóndi-út 83. portán.

Feleségül vennék

egyedülálló női lakással, 36-45 kg. „Mellom egyházi” jel. Anatóliában, Erzsébet-út 14.

Baromfi- és tejfőzgetés, szövet és anyagok

élettársa

venne egyházi-területén, 36-40 en, szövet, anyagi-területén, vagy területek, Nővér Néző van „Gyermekes vallásos” jel a kiadóba.

Önálló lakással rendelkező, 20 éves, csinos, jóképű, jószemélyű

szabontulajdonos, megismerkedne házasság céljából

alkalmas kereső, intelligens, komoly, szövet kedvelő, 36-40 en, Nővér Néző van „Véltam” jel, Anatóliában, Erzsébet-út 14.

INTELLIGENTUELEKI

Fiatalkas leány

„Aladó”. Ára: szövet, anyagi-területén, 36-40 en, szövet, anyagi-területén, vagy területek, Nővér Néző van „Gyermekes vallásos” jel a kiadóba.

Idős hölgy

jóll zsidó háttér, rituális élet, 36-40 en, szövet, anyagi-területén, vagy területek, Nővér Néző van „Gyermekes vallásos” jel a kiadóba.

HIREK

Az UJ ÉLET március 22-től egyes számonként 40.000 pengő, előfizetési díja egy hóra 160.000 pengő.

Márciusi megemlékezés a dohányutcai templomban. A Pesti Izraelita Hittársaság dohányutcai templomában a péntek esti istentisztelet keretében emlékeztek meg március 15-éről. A templom összes hajóit teljesen megtöltötték az imádkozó hívek. A magyar honvédelmi minisztériumot magasztaló tiszti küldöttség képviselte. Dr. Kalona József rabbi mondott ünnepi beszédet, melyben méltatta a 98. március 15-ének jelentőségét s azt hangsúlyozta, hogy 1848 óta most ünnepli először méltóan a márciusi eseményeket az ország. Ahhoz, hogy az ünneplés teljes lehessen és méltó a történelmi márciushoz, a szabadságeszmének teljességgel meg kell valószínűk ebben a hazában. Akkor győz valóságban is március szelleme, ha a szabadság, egyenlőség és testvériség ideálját tökéletesen megvalósulnak mindenki számára. A múlt bűneitől meg kell szabadulni, hogy a márciusi gondolat diadalmas-kodhassék. Az istentiszteleten Lunetcky Beáta főként a funkcionált a templomi énekkar kísérete mellett.

Vallásos félóra a rádióban. Március 26-án, kedden reggel 7 óra 30 perckor lesz a legközelebbi vallásos félóra a rádióban. Dr. Benoschofsky Imre budai főrabbi vallásos elméskedést tart, Sirota Sándor budai főkántor pedig egyházi énekeket ad elő orgoná- és kórus-kísérettel. Orgonán Alpár János játszik, a budai vegyes-énekkart Alpár Ignác vezényli.

Főrabbi-választás Kivárdán. A kivárdai auth. orth. izr. hittársaság, mint anyakönyvi kerület, március 15-én, egyhangú felkésedéssel főrabbi-jává választotta Rosenbaum Tibort. Ezzel a rabbi-választással az Erec építő konstruktív vallásos zsidóság harcosa és az orthodox ifjú rabbigárda komoly igérete jutott az öt megillető pozícióba, ahol nagy elődeinek nagypapjának, Rosenbaum Mózes volt felsőházi pótlagának, az orthodox ötös rabbi-tanács tagjának, valamint édesapjának Rosenbaum Sámuel kivárdai főrabbinak helyébe lép.

Fontos tantervvel valóra jellemezzenek azok a nők, akiket 1944 augusztusában az Andrássy-laktanyában (X., Hun-

Schulz Jenő cég
Órák-ékszerek (órajavítás)
VII., Wesselényi ut. 8. a régi házban
Gergely Miklós
aranyművés és ékszerész
VÉTEL ELADÁS

gária-körut. 2.) esendörök vittek be és ott molozáson mentek keresztül. Mehler Márton, X., Hungária-körut 16.

Aranylakodalom, Stelner Lipót és neje sz. Ullmann Regina szombaton tartották 50 éves házassági évfordulójukat a csákiutcai templomban, hat leányuk s vejük szerencsekívánaljai kíséretében.

Házasság. Schnabel Magda és dr. Herskovits Pábián pesti rabbi vasárnap, f. hó 24-én déli 1/4 órakor tartják esküvőjüket a dohányutcai templomban. (Minden külön értesítés helyett).

Vidéki kereskedőknek
péna előzetes beküldés esetén
óriási árengedménnyel
postán szállt CIGARETTAPAPIRT és mindenféle PAPIRÁRUT:
GYÖRGY IMRE papírárnyagkereskedő,
Doák Ferenc-utca 15.

Temetés. Pénteken d. u. temették el a rákokeresztúri temetőben dr. Rényi Mihály székesfehérvári egyetemeni főtanácsost, a feleségét, aki székelyvárosi orvos és egyetemen tanár volt. Fűköt. dr. Rényi Halina főnyelvtanár, valamint rokonokat, Gábor Ignác neves pedagógus-úr, a Gábor-féle internátus megalapítóját, nála 67 évvel a felzabálás előtt gyilkolták meg a Liszt Ferenc-terem s most családjuk exhumálta őket. A temetésen nagy közönség jelent meg. Ott láttuk dr. Morvay Endre alpolgármestert, Polátskó Sára Szerén tanácsnőt és másokat. A temetési szertartást dr. Hevesi Ferenc vezérfőjegyző-keltem végezte. A főrabbi császárt Morvay Endre alpolgármester bemutatása a székesfehérvári novotón, míg Gábor Ignác fűkötéséről az úri és városi szervezetek nevében Rabaiyi Mózes beszélt. Rajtuk kívül a barátok és tisztviselőiknek nevében Borosdy-Bovhoga Béla, Kortán Miklós és mások beszélték.

Egyedül maradtam, 45 éves házasságtörő vagyok, keresek csinos, fiatal, házias, vidéki

feleséget
„Kis házam, vidékemen van” jel-igére a kiadóba.

Vidéki felkötésű 28 éves ur-kegy megismerkedés.

házasság céljából
komoly úriemberrel. „Ketten könnyebb” jeligére a kiadóba.

Keresem ad az lr. félóra vagy fél-óra, dolgozó férfi, aki egy gyermekparókia által lényeltes, de járatlós, szülő egyetem-csú, 30 éves egyedülálló nő

feleségül venne
„Miként az élet” jel. a kiadóba.

Férjhez adnám
21 éves, jómódotlan, hűs, le-nyomat, reális iparoshoz vagy kereskedőhöz. „Megértés” jeligére a kiadóba.

Csinosnak mondott, házias ur-kegy keres

élettársát
40-45-ig, egészségteljes, bíró, intelligens ur személyében. „Csáki-élet” jeligére a kiadóba.

Deportáláshoz visszatért, dolgozó le-kegy megismerkedés 30-as félóra

házasság céljából
„M 28” jeligére a kiadóba.

Férjhez menne
házas, intelligens özvegyasszony, berendezett lakással és biztos egészségügyi társasággal, idősebb urhoz 60 évtől. „Nyugodt otthon” jeligére a kiadóba.

Komoly, csinos, 28 éves házasságtörő, szülő lakással és biztos egészségügyi társasággal.

keresi élettársát,
szíves a munkámomra emelkejt lehetőséget tudná. „Nem leszünk többé egyedül” jel. a kiadóba.

30 éves, ügyes, dolgozó le-kegy, kép-zett kereskedő
benősülne
„Bátorom van” jel. a kiadóba.

TEXTILÜZLETTTEL szívesen
férjhez menne
lakással rendelkező, 40 éves ur-hoz. „Szakembert” jel. a kiadóba.

Munkamegkötés 40 éves ügyes, házasságtörő és ingatlanvagyonnal

férjhez menne
hozható, szívesen, 50-55 év körüli ügyesnek szülő kereskedőhöz vagy iparoshoz. „Vidéki le” jeligére a kiadóba.

Intelligens, vagyos, kitűnő szakmá-vál, csinos ur-kegy, hasonló 40-es

férjet keres
„Vallásos, szombattartó” jeligére a kiadóba.

Egyedül maradt, negyvenéves, nagy-életkorú, pozícionált, szombati
házasság céljából
megismerkedés hasonló háttérrel „Hozzájár” jeligére a kiadóba.

Egyedül maradt, vidéki volt vas-re-gepkerekedő csinos 40-es, val-lásos férfi, jómódotlan nő. Három betűvel, mégis inkább

benősülnék
„Ortel, Hettára” jel. a kiadóba.

Egyedül maradtam, temetési hi-nyában szombati keresem ügyes, járatlós, csinos, 30-35 éves ur-kegy megismerkedés, ki

haséges felesége lenne
egy komoly, hűs, jómódot, jobb iparos emberrel. Emlésem, lak-ásom van József, vidéki, le-kegy ut. teljes című leve-let, rövid életvezérel. „Szerefé feleség” jeligére a kiadóba kérék.

A zsinagóga naptára

Március 29, csütörtök: Adár II. 18, péntek: 19, szombat: 20, vasárnap: 21, hétfő: 22, keddi 23, szerda: 24, csütörtök: 25. Szombaton, március 23-án hell szidra: Cáv, háftóra: Ene-kiel XXXVI, 18-28.

Table with 4 columns: Ima-házak, Péntek, Szombat, Hétköz-nap. Rows include Dohány, Rumbach, Bothlon, Csáky, Dóza, Nagyv., Páva, Zugló, Fiumváh.

Péntek esti gyertyagyújtás: 5 óra 45 perckor.

Budai istentisztelet: III., Zsigmond-ut. 49., XI., Bocskay-ut 37. és Thorockói-uti kisegítő teuplomi péntek este 7/8, szom-bat d. e. 1/11.

Ismeretleg hiányában szombati keresek deportáláshoz elszórt feleségem helyett

magamnak feleséget, gyermekeimnek anyát
Csáky előkelő, vallásos orth. házból származó, 35-40 éves nyugodt természetű, szívesen ma-dora (parókia) asszonyok vagy leányok, esetleg hivatásos-kegy levetel. „Együtt kíváncsiakunk” jeligére a kiadóba. A leveleket a legnagyobb diszkrécióval ke-szölöm. Kivételre visszakötés.

Társaság hiányában szombati keresem életpáromat
csalás szigorúan vallásos házból, há-zasnak nevel, szívesen orth. hű-nyek irjanak 28-38-ig. „Bölcsös Felkötésbe szívesen” jel. a kiadóba.

Nőtűni szándékosszon
Keresek jómódotlan, intelligens, szom-bati, szép, csinos, szigorúan vallá-sos, szombattartó leányt vagy as-szonyt 28-38-ig. Levelet lehetőséggel fényképpel, diszkrécióval. „Kétségbe cha-III” jeligére a kiadóba.

Zsidó hanglemezeket
bármilyen ártam saját rézcsere megvételre keresek. HONIG Vicsárdi-utca 15. szám.

UJ ÉLET
A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA
Szerkesztés és kiadóhivatal: VII., Síp-ut 12. - Telefon: 423-000. Kiadóhivatal: A MAGYARORSZÁGI ISZRAELITÁK ORSZÁGOS IRÓDÁJA. Felelős szerkesztő és felelős kiadó: ROOZ REZSI.

Előfizetés egy hóra 160.000 P. Beküldött, kértatokat nem őri-zünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk. Ntometett a Globus nyomdai műve-let. El. ábrányosok. Fel. anyom-vevő: Margitay Antal.